

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár	
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar	
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet	
1.4 Szakterület	Kommunikációtudományok	
1.5 Képzési szint	Alapképzés	
1.6 Szak / Képesítés	Könyvtár- és Információtudomány	

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés az információtudományba						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Gurka-Balla Ilona, tanársegéd, dr.						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Gurka-Balla Ilona, tanársegéd, dr.						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	AT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	154	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A tájékoztató dokumentáció hatékony kezelése az eltérő típusú könyvtárakban/ intézményekben • Az információ- és kommunikációtudományok területéhez kapcsolódó szaknyelv és a szakmai ismeretek elsajátítása; • A korszerű információszerzési és kommunikációs módszerek ismerete és használata, beleértve a könyvtári program által nyújtott eszköztár kezelését 	•
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A különböző professzionális szituációk hatékony és a valósághoz igazódó kezelése • A multidiszciplináris csapatmunka technikáinak az elsajátítása • A szakmai önművelődés és önfejlesztés szükségszerűségének a tudatosítása és a piacgazdálkodás szükségleteihez való alkalmazkodás technológiájának az elsajátítása 	•

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a könyvtári állomány kezelésének alapfogalmait és bevezetni őket a tudományos vizsgálatok keretében leggyakrabban használt adatkezelési módszerek világába. Az előadás-sorozat célja továbbá kialakítani a hallgatókban az adatfeltáró, azonosító és rendszerező módszereket és eljárásokat és készségeket a különböző típusú könyvtárakban.</p> <p>A szeminárium célja a adatfeltárás és a szurrogátumok előállításához szükséges gyakorlati tudásnak a megszerzése, a kurzuson szerzett ismeretek és fogalmak felhasználása, alkalmazása gyakorlatok révén, valamint a hallgatók adatbáziskezelő készségeinek az olyan irányú fejlesztése, mely a könyvtári és tájékoztató tevékenységben hasznosítható.</p>	•
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A tantárgy abszolválásával megszerezhető jártasságok a következők: kritikai gondolkodás; problémamegoldó készség; könyvtári programban való jártasság kialakítása; adatfelvételi módszerek alkalmazása; az egységesített és visszakereshető adatfeldolgozás módszerének és technikáinak az elsajátítása</p>	•

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>Az információ fogalma és az információtudomány megszületése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : metron- és logontartalom, kognitívum, szurrogátum, dokumentáció, a tájékoztatás rendszere (direkt és indirekt, aktív és passzív, klasszikus és gépi tájékoztatás, eseti és folyamatos tájékoztatás), adatszolgáltatás, információközvetítés,</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	

<p>információ-tudo-mány</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 1-12</i></p>		
<p>Az információ társadalmi megközelítése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> kommunikáció a társadalomban, információigény, az információs környezet, az információ befogadói, az információ forrásai, kommunikációs csatornák, az információs rendszer entitása</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 13-27</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Az információközvetítés szélesebb kontextusa</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> információközvetítés a természetben, gépek és egymásrahatásuk, a dokumentumok közötti kapcsolatok, az emberi tájékoztatás folyamata</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 28-43</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Emberek és társadalom</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> választás és kiemelés, az üzenet nyelvi aspektusai, kommunikációmédia, összekötő elemek, címzett, csoportok és szervezetek, információ terjesztés a közösségben, az emberek és az információ, változatok, kategóriák és adatok, indikátorok, mutatók, szakmai tájékoztatás, információs csatornák, lakosság, modell és egység, adatgyűjtés, esettanulmány, tudományos kutatás és kommunikáció, az időszaki kiadványok szerepe a információterjesztésben, az információ felfogása, érzékelése, gyakorlati alkalmazás, az ismeretterjesztő kommunikáció, az információszolgáltatás folyamata</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 44-115</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Az információ visszakeresése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> az entitások tárolása és visszakeresése, eszközök, technológiák és ügynökségek, a rekord és a fájl szerkezete, a lekérdezés megszerkesztése és keresés, az információ</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	

<p>kivetítésének értékelése, elsődleges információátárolás</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 116-132</i></p>		
<p>Szemantika és visszakeresés</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> jelentés, tárgyszavak, visszakeresés, kutatás, köztudat, személyes élmények, az emlékezés, nyelv és logika, tudás, mesterséges intelligencia, a visszaereső rendszerek szemantikai szerkezete, nyelvi mutatók</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 133-179</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Közvetítők és kivetítési vetületek</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> hivatkozások, kérdés és felelet, problémamegoldás, párbeszéd, a másinak a modellje, interjútechnikák, a keresőkép megszerkesztése</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 180-209.</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Információs rendszerek</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> az információs rendszerek tipológiája, a rendszerek közötti kapcsolatteremtés, az elektronikus technológia hatása, források és címzettek, az üzenetek tárolása, hozzáférés, lekérdezés, a kérések összekapcsolása, az információs rendszerek alapelvei</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 210-260</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Az információs rendszerek értékelése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> kritériumok, az értékelés, relevancia, a szolgáltatás minősége, hatékonyság, költségek, online keresőszolgáltatás, elérhetőség, változatok, dokumentumszolgáltatás, az információ értéke</p> <p><i>Könyvészet: Information science in theory and practice, p. 261-299</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>A világháló és az információtudomány</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> az Internet szerkezete,</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	

<p>információvisszakeresés, hozzáférés az adatállományokhoz, hibrid információszolgáltatás, mindennapi hírek, tömegkommunikáció.</p> <p><i>Könyvészet:</i> Information science in theory and practice, p. 300-340</p>		
<p>Az információs brókerek</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> bróker, ügynökségek, rendszerezés, adatgyűjtés</p> <p><i>Könyvészet:</i> Könyvtárosok kézikönyve. 2. kötet</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Klasszikus irodalomkutatás és a párbeszédés információkereső - on line – rendszer</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> egyéni kérés, speciális, szűk tárgykörre megrendelt irodalomjegyzék, irodalomkutatás, klasszikus irodalomkutatás „gépesített” változata, párbeszédés online információkeresés, kutatási stratégia, lekérdezések, keresőkép, tlálati lista, visszacsatolás.</p> <p><i>Könyvészet:</i> Ungváry Rudolf–Vajda Erik. <i>Könyvtári információkeresés.</i> Budapest, Typotex, 2002. p.37-93</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>A tudományos könyvtár tájékoztató szolgáltatásai</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> információkereső nyelv, keresési stratégiák, taktikák, tárgyköri keresés, szabad tárgyszavas keresés, keresés kötött szótár használatával: tárgyszójelezék vagy teaurusz, illetve osztályozási rendszer (pl. ETO) alapján, az információkeresés értékelése.</p> <p><i>Könyvészet:</i> Ungváry Rudolf–Vajda Erik. <i>Könyvtári információkeresés.</i> Budapest, Typotex, 2002. p.9-37, 133-158</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Kötelező könyvészet: <i>Könyvtárosok kézikönyve.</i> Szerk. Horváth Tibor, Papp István. 1-5. kötet. Budapest, Osiris, 1999-2003. Vickery, Brian C.–Vickery, Alina. <i>Information science in theory and practice.</i>München, K.G. Saur, 2004. Gyurgyák János. Irodalomjegyzék és bibliográfia. In: <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve.</i> Budapest, Osiris, 1997. p. 121-175 .</p> <p>Választható/opcionális könyvészet) Horváth Tibor. A bibliográfiák funkciójáról. In: <i>Bibliográfiai tanulmányok : segédanyag a bibliográfiai továbbképző tanfolyamhoz.</i> Budapest, OSZK, 1978. p.11-57. Kertész Gyula. A bibliográfiák készítésének elméleti és módszertani kérdései. In: <i>Bibliográfiai</i></p>		

tanulmányok : *segédanyag a bibliográfiai továbbképző tan folyamhoz.* Budapest, OSZK, 1978. p.204-225.

Szabó Sándor. *Általános tájékoztatás.* 2. kötet: *A nemzeti bibliográfia.* Budapest, Tankönyvkiadó, 1989.

Szepesváry Tamás. *Tudományos tájékoztatás. Tájékoztató kiadványok és szolgáltatások tipológiája.* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Ungváry Rudolf–Vajda Erik. *Könyvtári információkeresés.* Budapest, Typotex, 2002.

Katsányi Sándor. *A könyvtár kezelése.* 2.kiad. Budapest, OSZK, 1984.

Bényei Miklós. A településtörténeti bibliográfiák készítésének dilemmái. In: *Helyis mereti könyvtárosok III. Országos tanácskozása : Tata, 1996. Július 17-19.* Szentendre : MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 1997. p.41-82.

Helyismereti és sajtórepertóriumok szerkesztése, a hírlapok feltárása. Helyismereti tanácskozások. Budapest, Népművelési Propaganda Iroda, 1976.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Tájékoztató a Kolozsvári Egyetemi Könyvtárban – Tevékenység : segédeszközök tanulmányozása	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Keresés a referenz teremben (lexikonok, enciklopédiák, szótárak használata) – Tevékenység : csoportmunka	egyéni és csoportos gyakorlatok	
A bibliográfiák szerkesztése (a bibliográfia funkciójának és típusának függvényében) – Tevékenység : Keresés az Alephben és a ProCite adatbázisokban	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Mutatók készítése a bibliográfiákhoz – Tevékenység : egyéni számítógépes munka (szakirányítással)	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Az információbróker feladatköre és státusa – kutató a világhálón	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Az ajánló bibliográfiák szerepe a tájékoztatásban –	egyéni és csoportos gyakorlatok	
A különböző típusú bibliográfiák szerkesztése –	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Információs és kommunikációs technológiák – Marchis Julianna jegyzete alapján. (szemináriumi dolgozat és megbeszélés)	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Az információ kezelése – szemináriumi dolgozat Tevékenység : bemutatás és közös megbeszélés.	Bemutató és beszélgetés	

Információbróker és/vagy könyvtáros? – <i>Tevékenység : csoportos megfigyelés, kerekasztal-beszélgetés</i>	egyéni és csoportos gyakorlatok, beszélgetés	
Szakkibliográfiák készítése a Kolozsvári Egyetemi Könyvtárban <i>Tevékenység: online gyakorlatok az Aleph könyvtárosprogramban</i>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Keresés a hagyományos cédulakatalógusokban és a világhálón <i>Tevékenység : gyakorlatok és feladatok</i>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Keresés az egyetemi könyvtárak online katalógusaiban és a virtuális katalógusokban Összefoglalás a vizsgára	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Könyvészet: Könyv, könyvtár, könyvtáros. Budapest, OSZK.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

•

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Megbeszélés	Kollokvium	20 %
10.5 Szeminárium / Labor	Kerekasztal – 50 pont	Beszélgetés, hozzászólás	40 %
	Szemináriumi dolgozat vagy esszé – 50 pont	Bemutató, beszélgetés	40 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az állomány kezelésének az elsajátítása, az adatok rögzítésének a rendszerezése és visszakereshetővé tétele • A szakterminológia elsajátítása. • A szemináriumokon való aktív 70 %-os részvétel 			

Kitöltés dátuma

2015.02.10

Előadás felelőse

Gurka-Balla Ilona.

Szeminárium felelőse

Gurka-Balla Ilona

Az intézeti jóváhagyás dátuma

.2015.02.10.....

Intézetigazgató

.....